Sermo B. Bernardi ut stylus prae se fert, in laudem et varia mysteria ex S. Scriptura de B. V. Maria, ust inter opera ejus non invenerim illum ullibi

aut sui magnificaris; et venter
meus non pudore euacuatur?
Nec in conceptione in ventre sum
sine pudore. nec in parturitio
ne in ventre sum cum dolore. O
mira et laudabilis mulier fe
mineas. in qua et ab archan
gelo salutatur virginitas.
Sola impregnata. non vio
lata. Exonerata non euacu
ata. quia sic est ab angelo
salutata. Aue maria gratia
plena. dominus tecum. Felix inm
ubilis castitatis. quem am
plexus non tetigit marita
lis. Considero considero concep
tum tuum beata virgo et ex
pauesco. intueor partum tu
um et contremisco. ad ortum fili
i tui et reuiuisco. Maria
obsecro mi. quomodo meru
isti dici mater dei. spon
saque filii dei. Quod rogo
indica mihi. sed tu colloquen
ti tecum ignosce mi. Ignos
ce inquam mi quia audeam ser
mo etiam ultima uel unica.
et non etiam inutilis et malus
seruus. et ideo malus ser
uus. quia non tecum cum tremo
re loquor. ut seruus. Ig
nosce quoniam in quo audeam cum
sponsa domini mei confabula
ri. et tu indica mihi quomodo
potuerit dei filius pre ge
nerari.

Sermo de beata virgine

Audite fratres. audite
mariam nobis loquen
tem. carne absentem.
et spiritu presentem. verecundia vir
ginitatis uultum auertentem
a collocutore. et indicantem quo
modo impregnata sit a creatore.
Ecce inquit maria in domo
mea puella iudea. ex semine
dauid regis generata. ad
ultra fratrem sum et desponsata. De
sponsata sum coniugi et placui
alteri. non intuemini adul
terio. sed interueniente spiritu sancto.
Desponsata homini uideor. et pla
cui homini deo. Desponsauit
me uir iudeus. et adamauit
me christus deus. Ignorauit
quidem ioseph sponsus meus.
quod me adamauit deus meus.
et putauit quia adulterio im
pregnata essem uere meus.

Nãq3 ignorante ioseph spõ
so meo· uenit ad me qui
dã magnus xp̄i paranim
phus· ñ patriarcha primus
aut pph̄a egregius· s; ga
briel ille archãgelus: ĩ fa
ne uirilitas· uelle chorus
cãs· ĩcessu mirabilis· as
pectu t̃ribilis· intrauit
me ⁊ pturbauit: salutauit
⁊ grandauit· Dixitq3 m̃.
Aue maria grã plena: do
min9 tecũ· Adueniẽte spũ
scõ cõplacuit o maria· cui ad
huma miseria uterũ tu
ũ cõsecrare dignatus est·
Ipse eni est ignus cõsumẽs.
scissimã aiam tuam totã
se ipo inflammauit· ac sple
dore diuinitatis maiestatis
repleuit· tuncq3 uterũ ĩ effa
bili mõ ĩpregnauit: fecitq3
te dm̃ ⁊ hoĩe clausa cõcipe
res· clausa pareres· ⁊ post
ptũ uirgo ĩuiolata pma
neres. Ita g̃ciosa uterũ tuũ
ueluti sacratissimũ dei ymu
templũ· ĩdius uenerat̃ qa
ĩ eo salus m̃di ĩcãta est·

Hic decore indutus est di
latus· ac p̃ electe sponse
sue eccle· formosus ĩ sto
la candida exultat̃ gau
dere· desideratũ dm̃ osculi
pertigit: ac p̃ ordinatus
a seculis nuptias ũgo cũ
uirgine in ũginẽ habitant.
Hic primũ nuptie sũt pari
es uniuersitati: que in t̃
celũ ⁊ t̃ra pthoplastor
ĩobediencia cõstruxerat.
Hic cõfederata sũt t̃rena
celestia· ⁊ obuiauerũt si
bi ĩ osculo pacis: qui in u
na eademq3 psonã concurre
runt· ⁊ diuinitas ⁊ huma
nitas. Sicq3 ẽ uanũ illud
sup t̃ram· ut deus homo esset:
⁊ homo deus. Hic magn9
hebreus: ĩ mẽsura sicut tãta
di puerulũ se se cõtraxit. Hic
antiquus dier p̃ electo filio
suo: tunicã induit polimitã.
Hic rebecca future p̃scia.
magnificendi filij manus pel
liculis hedor circũdedit: ⁊ colli
nuda ptexit. Hic eni cooperã
te grã sps sci· filius adeo prẽ

heredictandus in ordine gentilium.
diuine maieſtatis potenciam.
ſimilitudine carnis peccati
coopertus et quasi abſcon
ditus eſt inter eius miniſterium
tare. vnde nec reputauimus
eum. Ibi alti conſilij prudencia et
eſcatus eſt hamus. qui extra
hendum ſerpentem eneum antiquum
in hoc mare magnum. de celo
traiectus eſt. Inde egreſſa eſt
armilla aurea. unde perforare
tur maxilla leuiathan. ut e
uomeret mortuos non ſuos.
quos ab origine mundi ſecure
incipe deglutiuerat. Ortus deliciarum
nobis eſt tuus ſacratiſſimus
uterus. o maria. quia ex eo mul
tiplices gaudiorum flores colligimus
quociens mente reuoluimus. quia
magna multitudo dulcedinis
infuſa orbi inde profluxerat. Or
tus concluſus tu es dei genitrix.
ad quem deflorandum manus pec
catoris nunquam introiuit. Tu ſancta
areola aromatum. a celeſti con
ſita pigmentario. vnguentum omnium
florum delectabiliter exundans. In
ter quorum pulcherrimos tuum

in te mirantur excellenciam. hec ſunt
quorum odore ſuauiſſimo totam do
mum dei repleſti o maria. uiola
humilitatis. lilium caſtitatis. ro
ſa caritatis. Merito de tali are
ola flos uite ſpecioſus forma
pre floribus paradiſi egreſſus eſt
ſuper quem requieuit ſpiritus domini. Et
cui aſſimilauimus te o mater pul
chritudinis. Vere paradiſus
dei tu es. quia lignum uite mundo
protuliſti. de quo qui manduca
uerit in eternum viuet. Fons vi
te qui ex te altiſſimum prodijt. de
medio uentris tui exiluit
atque inde in quattuor capita
ſe ſe diſpergens. ad irrigandam
faciem arentis mundi emana
uit. letificans ciuitatem dei.
Omnis enim qui biberit ex eo non
ſitiet in eternum. Et ecce plus quam
paradiſus hic. De illis enim
aquis ſiquis biberit. ſitiet ite
rum. Quantum mundo contuliſti.
que tam ſalubris aqueductus eſſe
meruiſti. O lampas lucidiſ
ſima maria. quomodo letificaſti
nos ſplendore dei glorie illuſ
trata. deſideramus illud lumen quo

īuēta est dragma decima se
dentibꝫ in tenebris ⁊ vmb[ra]
mortis ꝑtulisti. Te enī ille
diuini epythalamij ꝑcentor
a longe intuit⁹ est: cum in
admirationis uoce ita ꝑru
pit dicens. Que ista q̄ ꝑgre
dit[ur] q̄si aurora ꝯsurgens.
pulch[ra] ut luna electa ut sol.
terribilis ut castro[rum] acies or
dinata. Sicut aurora ualde
rutilans in mūdū ꝑgressa es
o maria: q̄ ueris solis splen
dorem eterne s[an]c[ti]tatis iubare
ꝑcurristi. ut vere diē salutis.
diē ꝓpiciationis. diē quā fecit
dn̄s tua claritate īiciatū dig
nū fuerit. Felix aurora: felicis
diei nūcia extitisti. Talem au
roram. talis dies. et talem di
em. talis aurora decuit. Et
recte quidem aurorā īplesti
officiū. Ipse enī sol iusticie de
te ꝓcessurus. ortū suū matuti
na q̄dā irradiatione ꝑueniēs.
in te lucis sue radios copiose
transfudit. cui[us] potestas tene
brarum quas eua īduxerat īfugā
ꝯuertisti: atq[ue] ita desideratū cunctis
gentibꝫ solē mūdo ī uexisti.
Tu pulch[ra] ut luna diceris:
eciā nō ī inferno ꝯparans.
Illa enī astro[rum] omnīū sola
soli simillima. ⁊ candore ue
lud argenteo: ceteris in
celo ꝑminet sideribꝫ. Tu ue
ri solis ymago expressissima.
īt[er] multa astro[rum] deo assistenci
ū: uirginali puritate ī celis glo
sa refulges. Illa trāsfuso in
se solari lumine. nocte illu
minat: tu in uirtute adeo t[ame]n
indita. magnificis exemplis
ad imitationē tui nos ꝓuo
cas: sicut nocte n[ost]r[a]m illumi
nas. Qui enī uias tuas ī sec
tatus fuerit. nō ambulat in
tenebris: s[ed] lumē uite inueni
et. Tu g[ra]ᵒ pulch[ra] es ut luna.
īmo pulchrior luna: q[ui]a tota
pulch[ra] es ⁊ macula nō est in
te. nec[ue] mutabilitudinis obum
bracio. Tu electa ut sol: ille
īt[er] sol. celis ꝯdonec. Ille elect[us]
ex milibꝫ uiro[rum]: tu electa ex
milibꝫ feminarum. Ille elect[us]
ex oibꝫ que sunt: tu electa ex
omnibꝫ que ꝑ illū sunt. Tu

tribulus ut castrorum acies ordinata. Num quid habuerunt principes tenebrarum qui viderunt preter morem instructam omni armatura fortium contra se procedere feminam. Feminam fortem et ad bella fortissimam. cuius ensis super femur suum propter timores nocturnos et in circuitu eius acies valida spiritualium virtutum suo se in vicem ordine tuencium. siquidem ordinatione perseverant dies. Sed et innumerabilem virorum spirituum miliciam. ad ministerium tante principe delegatam fuisse nullatenus ambigimus. ut porte que custodirent lectum salomonis gratissimum. ac providerent ne imparatum eterno regi hospicium alienus hospes invaderet. Nimirum timor et tremor venerunt super eos ita ut dicerent. Fuge philisteus ecce iam. castra dei sunt hec. fugiamus israhelem. Tu igitur bellatrix egregia. primo enim. quod primus eam supplantavit expugnare viriliter aggressa es. Tu enim spiritum elacionis eam virtute humilitatis conculcasti. qua omnem altitudinem angelorum transcendere meruisti. Nimirum enim super omnes angelos glorificata ascendisses. nisi prius infra omnes homines humiliata descendisses. Tu et ardore veritate concupiscencie. immo te castitatis in tua virginea carne extinguisti. ut in cuius conspectu nec astra munda sunt. tante mundicie carnem tuam dedicaveris. ut eciam sine divine puritati eam agglutinare non desperes. Ipsis igitur primarius ducibus tenebrarum ante fortiter expugnatis. omnis autem fortitudo tua militia a spiritualium nequiciarum. in fugam conversa est. Gloriosa dicta sunt de te maria genitrix dei. Sed ad hunc locus est tue laudacioni ad hunc in tuis laudibus omnis lingua balbucit. Non enim sunt loquele neque sermones in omni natione que sub celo est. quibus amplitudo glorie tue ad plenum valeat explicare. O magna. o pia. o multum amabilis et venerabilis maria. Tu nec nominis

ri potes ipam accendas? n cogi
tari. q̄ retreas affect9 dili
gentiū te. Tu nūq sine dul
cedine dūnicq; ē visita: pre
memorie portas ingrederis.
Et te nūc sequim̄ et venie
rem̄ o dn̄a: ex totis p̄cordi
is vociferātes ad te. Adiuua
inbecillitatē nr̄am: aufer ob
pbriū nr̄m. Vides hanc tu
nicā pelliceā que nos cir
cumdedit: Tunica eue pare
tis her ē. quā olim ad nos
misera illa transfudit: ac
sup vestiuit carnē filior̄ su
or̄ suor̄ sicut deplorate ɔfu
sione sua. De manu quip
pe illius duplicis mali se
minū t'ra nrā suscepte: et
ɔcepit & peperite nobis spi
nas & tribulos iniquitatis
i aīa. calamitatis in corpe:
ac p hoc morte utrobiq;.
O infelix hereditas: o dira
humane carnis ifirmitas:
usq; q̄ patiem te. Multū nos
minuisti ab angelis: quos
& iumētis in sipiētib; coe
quasti. Iuuas in vetusti:

q̄ nō n morte filij dei sana
ri potuisti. Ve ē amaritu
do pcc̄or. p q̄ tollenda filio
dei tanta fuit amaritudo ne
cessaria. Iuuas te sup nos
exaltisti: qm̄ & usq; ad eū
qui sup oīa est i cruce as
cendisti. Et q̄s nos libera
bit a corruptela miserrime
huius pellicule: Gra̅ salua
toris nr̄i filij tui o maria
q̄ ut ifirma nr̄a tolleret. ipō
te ifirmatus est: ut et mors
mortis nr̄e ipse fieret ī mo
riens p peccatorib; mortuus ē.
Sicut enī nullū a reatu
liberū reperit: ita p libe
rādis oīb; venit. Et q̄s tā
idoneus ut p nobis loquatur
ad cor dn̄i nr̄i ihū xp̄i. ut
tu felix maria q̄ in secretis
simis amplexib; amatissi
mi filij tui suauit' cubas
in meridie sempiterno. et q̄
familiarissimo colloquio
tū plena cordis leticia p fru
eris: Loquere dn̄a q̄a audit
seruus tuus: & quecūq; pe
tieris impetrabis. Inuoca tuum

Homelia Origenis
~~in paschate~~ Magis
autem sapit stylum
Chrysostomi; de fletu
Mariæ Magd. p totū
exaggerando tantu…
renue petendo causas
ploratiōis ad sepulc.

ac clemēs nomiē ei' sup nos.
ut autem a uetusta hac te
p carnis et sp̄c. Extingue
uirus hoc mortiferū. q̄d te
pom sui reliquiis eua pi
nauit? qui sibi noxialis
gustu i ebriata est filiis.
et dimisit reliquias suas
puulis suis. Animā pocu
lū suū illa ebria. que to
tū ebibisti aut totū effu
disti. Te dn̄a exorante.
ōne iugū m̄m. cōpunret
tur a facie olei diuine un
ctionis renouetur ut a sp̄uale
iuuētus nr̄a. ut nouū no
ua uoce. nouū canticū. no
uis uocibz aggregati. alle
luia noua sc̄e dicā. iubile
ū sempit'nū celebrantes
i cymbalis cōcinam'. Tolla
t' crassa hec nebula ab o
culis m̄ris. ut reuelata
facie gloriā dei specula
tes. in mē sū illud pela
gus diuini luminis absorbe
amr a spū scō ac deo m̄ro
i uinculis caritatis astricti.
unus cū ipo spū efficiam'

Prester hoc nobis tuo i
uētu o maria filius tuus
ihc xp̄c deus et dn̄s nr̄. cui
laus et gloria et grāta actio
in sempit'na secula Amē

Sc̄m Johānē

In illo tēpe. Maria stabat
ad monumētū foris plo
rans. Dum ergo fleret inclina
uit se et prospexit i monume
tū. Om̄l'. origenis In p̄senti
solēpnitate locuturus auri
bz uestre karitatis dilcīssi
mi amor uenit ad memoriā.
quo ita bea maria magdale
na dn̄m m̄m diligendo.
discipulis fugientibz eū ad
morte eundo sequebatr. hec
uero amoris igne succensa.
nimio ardens desiderio. i cessāte
r plorans a monumento n̄ re
cedebat. Maria autem ut euāge
lista testatr. stabat ad mo
numētū foris plorans. Audi
uimus fr̄es ad monumētū
stāre. audiuimus et mariā plo
rāte. Uideamus si possumus
cur staret. uideamus cur plo
raret. Pster nobis et illius